

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

חטיבת הרפואה
האגף לרפואה כללית
General Medicine Division

כ"א בחשון, התשפ"ג
15 נובמבר 2022
אסמכתא: 992203422
(במענה נא ציינו מספרנו)

לכבוד
מנהלי בתי חולים הכלליים

שלום רב,

הנדון: התאמה של נהלי פינוי בתי חולים כלליים בחירום לאנשים עם מוגבלות

1. **רקע:** חוק ההסדרים לשנות התקציב 2021 – 2022¹ הטיל מספר חובות על ספקי שירותי בריאות לגבי הנגשת שירותי בריאות לאנשים עם מוגבלות (כגון החובה לאפשר כניסת חיית שירות למוסד בריאות ועוד). אחת החובות שנקבעו בחוק ההסדרים היא **התאמת נהלים קיימים לפינוי מוסדות בריאות**, גם לפינוי של אנשים עם מוגבלות. בחוק נקבע שעד **15.11.2022** יישמו מי שמספקים שירותי בריאות בישראל את תקנה 12 לתקנות נגישות לשירות² שקובעת:

תקנה 12 נוהלי פינוי בחירום
(א) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יתאים את נוהלי הפינוי והחילוץ בחירום הקיימים במקום שניתן בו השירות, כדי להבטיח שפינויים של אנשים עם מוגבלות ייעשה במהירות, בנוחות ובבטיחות ותוך שמירה על כבודו של האדם; לעניין תקנה זו, "פינוי וחילוץ" – פעולות שלא חל עליהן סימן י' בפרק ה' לחוק.

(ב) בביצוע התאמות לנהלי פינוי בחירום, יתחשב החייב בהוראת כל דין הקיימת לעניין זה ובהנחיות אשר יפרסם הנציב³ לפי תקנה 107 באשר לאמצעים הטכניים שניתן לעשות שימוש בהם בעת פינוי בחירום של אנשים עם מוגבלות; חייב בביצוע התאמות נגישות שביצע התאמות בפינוי בחירום לפי כל דין ולפי הנחיות הנציב, יראו כמי שביצע את חובתו לפי תקנת משנה (א).

2. **תחולת החובה לפי סעיף 1 לעיל:** על כל ספקי שירותי הבריאות בישראל וביניהם גם בתי החולים הכלליים, שיש להם **נהלי פינוי בחירום**.

כל אחד מגורמים אלה חייב להתאים את נהלי הפינוי שלו כדי להבטיח שהפינוי יבוצעו גם לגבי אנשים עם מוגבלות, באופן מהיר, יעיל, בטוח ומכבד.

חטיבת הרפואה
האגף לרפואה כללית
General Medicine Division

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

3. להלן **נספח** המלצות ליישום הוראות תקנה 12 לתקנות נגישות לשירות (סעיף 1 לעיל).
4. בתהליך יישום תקנה 12 הנ"ל (סעיף 1 לעיל), הנכם מתבקשים לבחון המלצות אלה שבנספח, לשלבן ו/או להטמיען, בנהלי הפינוי הקיימים של בית החולים, בהדרכות ובתרגולים שיתקיימו בעתיד.
5. אגף רפואה כללית/ אגף לשעת חירום במשרד הבריאות יכלול בבקורות שהוא מבצע לגבי בתי החולים את התאמת נוהלי הפינוי של בית החולים, גם לאנשים עם מוגבלות.

ב ב ר כ ה,

ד"ר סיגל ליברנט-טאוב
ראש אגף רפואה כללית

העתקים:

פרופ' נחמן אש – מנכ"ל
ד"ר הגר מזרחי – ראש חטיבת הרפואה
ד"ר לבנה עגני – מנהלת מחלקת בקרה, אגף רפואה כללית
מר אודי גלבשטיין – מנהל תחום בכיר שירותי חירום והצלה
ד"ר דודו דגן – ראש חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים
ד"ר רם שגיא – ראש אגף שירותי רפואה, חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים
ד"ר אורלי ויינשטיין – סמנכ"ל וראש חטיבת בתי חולים, שירותי בריאות כללית
ד"ר אבינועם פירוגובסקי – ראש אגף רפואה, חטיבת בתי חולים, שירותי בריאות כללית
גב' אורלי בוני – מנהלת השירות הארצי לריפוי בעיסוק
גב' נועה חסדאי – ראש תחום אשפוז והנהלת ידע, האגף לשעת חירום

נספח

המלצות להתאמת נהלי פינוי של בית חולים כללי גם לאנשים עם מוגבלות

(א) **תרחישי הייחוס בחירום:** מצבים שבהם נדרש פינוי מיידי (מילוט) ממבנה בבית החולים למקום שבו לא נשקפת סכנה למפונים בתרחישי החירום הבאים:

1. שעת חירום (כגון תרחיש מלחמתי)
2. מצבי חירום בשגרה (כגון שריפה, הצפה)

(ב) **תחולה:** המלצות אלה מתייחסות לכל אלה:

1. בית חולים כללי (על כל מחלקותיו, מרפאות חוץ, מכונים, בית ספר לילדים מאושפדים (אם פועל בו), ומבני מנהלה)
2. המונח אדם עם מוגבלות במסמך זה מתייחס לאדם עם מוגבלות מכל סוג (חושית, ראייה, שמיעה), שכלית, נפשית, אוטיזם, בתקשורת, בניידות, ועוד⁴).
3. קהל היעד של אנשים עם מוגבלות שאליהם מתייחסות ההמלצות:
 - i. אדם עם מוגבלות שהוא מאושפד (בגירים, קטינים)
 - ii. אדם עם מוגבלות שהוא מטופל במרפאות חוץ או מכונים
 - iii. אדם עם מוגבלות שהוא מלווה צמוד של מאושפד או של מטופל במרפאות
 - iv. אדם עם מוגבלות שהוא מבקר בבית החולים
 - v. אדם עם מוגבלות שהוא עובד בית החולים

(ג) **מאושפדים, מטופלים, מלווים, ומבקרים:** המלצות להתאמת נהלי פינוי לפי נושאים (טור א), פירוט צרכים של אדם עם מוגבלות במצב חירום (טור ב), והתאמות הנגישות שמומלץ לנקוט (טור ג):

טור א	טור ב	טור ג	#
צורך או מצב לכלל הציבור	פירוט הצורך / המצב עבור אדם עם מוגבלות	התאמות ליישום (המענה)	
1. נראה את התרעה או נשמעת כריזה קולית, לציון סכנה וצורך בפינוי מידי של המבנה	(1) חוסר יכולת לשמוע התרעה או כריזה (2) חוסר יכולת להבין את משמעותה	1. נוהל סריקה וסיוע ("אף אחד לא נותר מאחור לבד") – (א) כל עובד שממלט את עצמו מהמקום בו הוא נמצא עם קבלת ההתרעה לפינוי, או עובר למרחב מוגן (לפי התרחיש), i. ידאג ככל יכולתו שכל הציבור שנקרה בדרכו מבין את הצורך במילוט מיידי, יודע מהו יעד המילוט הקרוב, ומגיב בהתאם; ii. אם נראה לעובד שהאדם שעומד מולו אינו שומע או מבין, ינסה להעביר לו במהירות את המידע האמור בהתנהגות (כגון נפנוף ידיים, ג'סטות בידיו, ו/או באמצעות כתיבה) iii. עובד יסייע ככל האפשר בנסיבות מצב החירום לאדם עם מוגבלות שביקש זאת או שנראה לעובד	1
2. קבלת מידע	אינו מסוגל לקבל מידע על מצב החירום כפי שמופץ לכלל הציבור, או להבינו		2

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

חטיבת הרפואה
האגף לרפואה כללית
General Medicine Division

3	הבנת הסיטואציה	האדם אינו מסוגל להבין את עצם התרחשות מצב חירום, ושעליו לפעול מיידית לצורך הצלת עצמו	שהוא נזקק לסיוע, כולל העברתו לאזור מחסה (ראו #5), אלא אם העובד נדרש להגן על עצמו ולבצע פעולות לשם כך ⁵ .
4	חוסן נפשי	כתגובה למצב החירום האדם אינו מתפקד או אינו מגיב	iv. עובד שלא הצליח לסייע לאדם עם מוגבלות שנוטר באזור הסכנה, ידווח בהקדם האפשרי לכוחות ההצלה או לפיקוד העורף כדי שייסיעו לאותו אדם (ב) סריקה שיטתית – אם שיטת הפינוי כוללת גם סריקה שיטתית של המבנה, יש לסרוק גם תאי שירותים, חדרי המתנה, פרוזדורים, ולוודא באמצעות תקשורת <u>פנים אל פנים עם</u> מי שנמצא שם (כגון בסימני ידיים, מחוות (ג'סטות...)) - שיש להימלט מיד, את יעד המילוט הקרוב, ויודא תגובה מתאימה של האדם; יש להעביר שיטה זו גם לכוחות הצלה נוספים שפועלים לפנות אנשים מהמרפאה. (ג) אם נראה לעובד / מי שסורק שלמרות מאמצים שהשקיע כאמור לעיל, האדם לא מגיב כמצופה - הוא ילווה את האדם ויציע לו ליווי בכיוון המילוט. אם נתקל העובד / סורק בהתנגדות אקטיבית מצד האדם לפינוי, הוא רשאי לעזוב אותו ולמלט את עצמו או להמשיך בפעולת הסריקה, לפי הענין (ד) מי שמנהל באותה עת את תהליך הפינוי ידאג לכך שיוכרזו במערכת הכריזה (אם קיימת), לכל העובדים, הסורקים והציבור, לפעול לפי האמור בסעיפים (א) ו-(ג) לעיל. (ה) אם נפתח אתר דחק בבית החולים לנפגעי הלם – יופנה אדם שנמצא כזקוק לסיוע, לאתר זה לקבלת סיוע 2. חלופת התרעה – אם משדרגים או מתקינים לראשונה, מערכת התרעה במבנה, מומלץ שאותות ההתרעה הקוליים במרפאה לציון הצורך בפינוי, ילוו גם באותות חזותיים שמקובלים לסימון התרעה לסכנת חיים, ושיפעלו במקביל להתרעה הקולית.
5	נקיטת פעולות להצלה והגנה	(1) האדם אינו מסוגל לנקוט בפעולות לשם הגנה או הצלת עצמו, או שלא ניתן לסייע לו עקב צידוד ניידות או אחר (2) אדם שנדרש לדרך נגישה או סיוע מיוחד	1. אם קיים בקומות המבנה אזור מוגן מאש ומעשן או אזור מחסה⁶, (א) מי שמנהל באותה עת במרפאה את תהליך הפינוי ידאג לכך שיוכרזו במערכת הכריזה שאדם עם מוגבלות שאין בנמצא סיוע זמין למלט אותו, ייכנס לאזור האזור המוגן או לאזור המחסה, לפי הענין, עד להגעת כוחות חילוץ, ויצוין מיקום אזור זה. (ב) יש לוודא בשגרה סימון והכוונה לאיזור מוגן אש ועשן

General Medicine Division
Ministry of Health

39 Yomiyahu St., תל אביב 6101002
P.O. Box 1170, תל אביב 6101002
9101002 Jerusalem
refuacalit@MOH.GOV.IL
Tel: 02-5080739/40 Fax: 02-6474855

אגף רפואה כללית
משרד הבריאות

רחוב יומיאה 39, תל אביב 6101002
ת.ד. 1170, תל אביב 6101002
ירושלים 9101002
refuacalit@MOH.GOV.IL
טלפון: 02-5080739/40 פקס: 02-6474855

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

חטיבת הרפואה
האגף לרפואה כללית
General Medicine Division

או אזור מחסה, זזיהויים בשלט זיהוי שבו מופיע גם סמל הנגישות הבינלאומי (ג) מי שנמצא בסמוך לאדם עם מוגבלות שנדרש לעבור לאזור מוגן אש ועשן או לאזור מחסה, יסייע לו ככל הניתן בנסיבות המצב, ורשאי הוא לעזוב אותו ולהמשיך לפעול כדי להציל את חייו שלו. 2. להעזר בכוחות חילוץ מקצועיים כמו כיבוי והצלה ופיקוד העורף	אחר, לצורך מילוט מהמבנה, והם לא זמינים		
ממונה החירום / ממונה הג"א של בית החולים יהיה אחראי גם על הטמעת את הנחיות הפינוי גם לאנשים עם מוגבלות בשגרה ובחירום		ממונה חירום	6

ד) עובדי בית החולים שהם אנשים עם מוגבלות

1) יש לבחון יחד עם העובד בעת שגרה, גם לאור משימותיו, אם נדרשות במצב חירום התאמות פרטניות לצרכי אותו עובד ויכולותיו, לרבות סיוע אנושי, שיסופקו לו במצב חירום לצורך הצלת חייו.

2)

ה) הדרכה ותרגול:

1) הדרכה לחירום לעובדי בית החולים תכלול גם הדרכה בהתייחס לפינוי אנשים עם מוגבלות בעיתות חירום

2) בתרגול שנערך לפינוי מבנה בבית החולים,

i. ייכללו תרגול התאמות שנכללות בפינוי המבנה

ii. ישותפו בהם עובדים עם מוגבלות שעובדים באותו מבנה

iii. ישותפו בהם ככל האפשר אנשים עם מוגבלות שישמשו כמבקרים אקראיים במבנה לפי חלק (ג) לעיל.

General Medicine Division
Ministry of Health
39 Yirmiyahu St.

P.O.B 1170
9101002 Jerusalem
refuacalit@MOH.GOV.IL
Tel: 02-5080739/40 Fax: 02-6474855

אגף רפואה כללית
משרד הבריאות

רחוב ירמיהו 39

ת.ד. 1170
ירושלים 9101002
refuacalit@MOH.GOV.IL

טלפון: 02-5080739/40 פקס: 02-6474855